

Opdateret december 2008
Dansk Fængselsforbund

Fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen

Dette notat samler forskellige fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen.

Seneste nyt – december 2008 – er:

- Kriminalforsorgen har vanskeligt ved at tiltrække nok mandskab. Antallet af fængselsfunktionærer faldt i 2008 for andet år i træk, til trods for at målsætningen er at fastholde samme antal medarbejdere.
- Fængselsfunktionærernes sygefravær er meget højt. Sygefraværet er i 2008 50 procent højere end på det øvrige arbejdsmarked.
- Der er fortsat mange fængselsfunktionærer, der må forlade Kriminalforsorgen i utide på grund af dårligt helbred. Risikoen er tre gange højere end på det øvrige arbejdsmarked. Nedslidte medarbejdere udløser årligt helbredsbedingede pensioner for ca. 70 mio. kr.
- Presset på Kriminalforsorgens kapacitet er lavere end tidligere. Både strafmassen og antallet af personer, som venter på at afsone ligger på et lavt niveau. Tilsvarende ligger belægningsprocenten for andet år i træk under 90 procent.
- Der er dog tegn på, at belægget igen vil stige. Antallet af varetægtsfængslede er rekordhøjt.

Dette notat bygger – med mindre andet er angivet – alene på informationer fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Rekrutteringsproblemer: Antallet af fængselsbetjente er faldet med 200 i løbet af to år

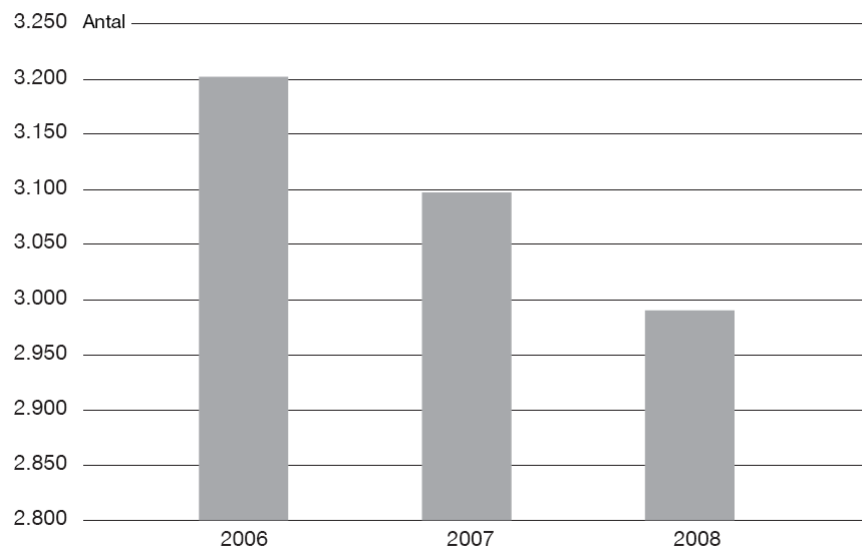
Mangel på mandskab

Oversigten over antallet af medarbejdere viser, om Kriminalforsorgen er i stand til at tiltrække nok medarbejdere.

For andet år i træk er antallet af fængselsfunktionærer faldet i Kriminalforsorgen. Der er i 2008 2.990 fængselsfunktionærer. Mod 3.097 i 2007 og 3.202 i 2006. Antallet af medarbejdere er altså faldet med ca. 200 i løbet af to år.

Kriminalforsorgens målsætning er at fastholde samme antal medarbejdere, men det er altså ikke lykkedes.

Antal fængselsfunktionærer

Note: Figuren er baseret på fuldtidspersoner. To medarbejdere, som er ansat på halvtid, tæller som én person i denne statistik. Tallene for 2008 er opgjort for perioden 1. januar til 30. september 2008. Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyser, at opgørelsen kan være usikker.

Sygefraværet er 50 procent højere end på det øvrige arbejdsmarked

Personalets sygefravær fortsat højt

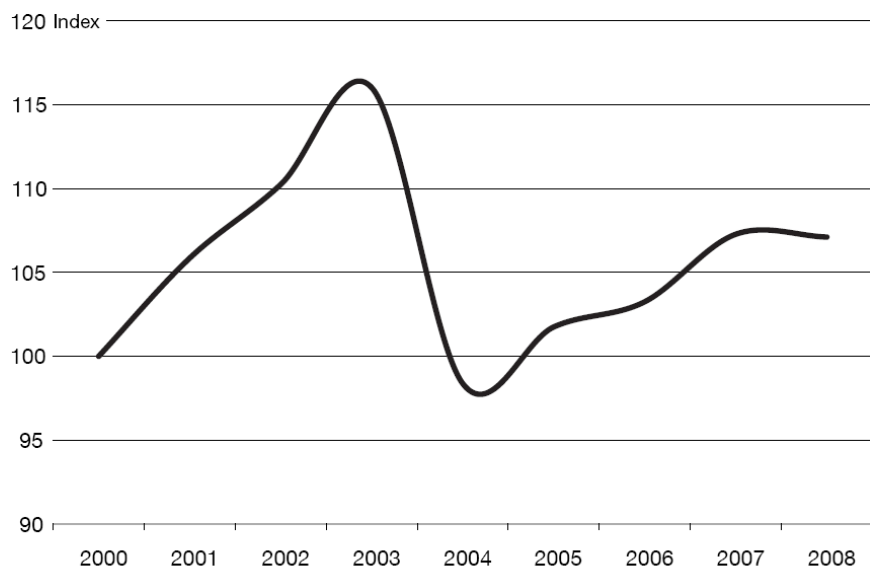
Fængselsfunktionærernes sygefravær er steget i de sidste tre år. Denne udvikling er stoppet i 2008, men niveauet er fortsat højt.

Det ser ud til, at det gennemsnitlige antal sygedage i 2008 ender på 22 dage pr. medarbejder. Det samme antal som i 2007.

Det er væsentligt højere end Kriminalforsorgens målsætning. Målsætningen lyder på maksimalt 17 årlige sygefraværsdage per medarbejder på de lukkede fængsler, 13 på de åbne fængsler og 15 sygedage på arresthusene.

Sygefraværet for de uniformerede fængselsfunktionærer i 2008 udgør 5,9 procent af arbejdstiden. Til sammenligning var sygefraværet på DA-området 3,9 procent ifølge DA's fraværstatistik for 2007. Det vil sige, at sygefraværet for fængselsfunktionærer er 50 procent højere end sygefraværet for ansatte på det øvrige arbejdsmarked.

Sygdomsudvikling for fængselsfunktionærer (index 2000 = 100)

Tallene for 2008 er opgjort for perioden 1. januar til 30. september 2008 og vægtes i forhold til samme periode i 2007.

**Nedslidning:
Fængsels-
funktionærer har
næsten tre
gange større
risiko for at blive
slidt ned end
ansatte på det
øvrige
arbejdsmarked**

Mange nedslidte fængselsfunktionærer

Antallet af nedslidte fængselsfunktionærer er steget i 2008 i forhold til 2007. Indtil videre har 49 fængselsfunktionærer forladt tjenesten i utide på grund af helbredet i 2008. Mod 34 fængselsfunktionærer i hele 2007.

Det understreger, at funktionærene fortsat befinder sig i en højrisikogruppe for nedslidning. 1,3 procent af alle fængselsfunktionærer har indtil videre fået en helbredsbettinget afskedigelse i 2008. Risikoen for nedslidning er næsten tre gange så stor som på det øvrige arbejdsmarked, hvor ca. 0,4 procent af arbejdsstyrken årligt bliver førtidspensioneret ifølge tal fra Ankestyrelsen.

I de seneste fem år har 44 fængselsfunktionærer i gennemsnit fået en helbredsbettinget afskedigelse hvert år. Det har i gennemsnit udløst pensioner for 70 millioner kroner om året. Det skyldes, at nedslidte fængselsfunktionærer har mulighed for at få svagelighedspension eller en anden pensionsydelse, når de bliver afskediget. Pensionerne udbetales til de berørte medarbejdere fra den dag, de bliver afskediget, og frem til de fylder 63 år. Gennemsnitsalderen blandt de nedslidte er blot 48 år. Der går derfor i gennemsnit 15 år, før medarbejderne når den ordinære pensionsalder for fængselsfunktionærer.

Nedslidte fængselsfunktionærer 2004-2008

	Antal helbredsbettingede afskedigelser	Gennemsnits- alder	Udgifter til pension frem til medarbejdernes ordinære pensionsalder
2004	52	50	91 mio. kr.
2005	38	45	65 mio. kr.
2006	47	47	71 mio. kr.
2007	34	48	52 mio. kr.
2008	49	50	71 mio. kr.
Gennemsnit	44	48	70 mio. kr.

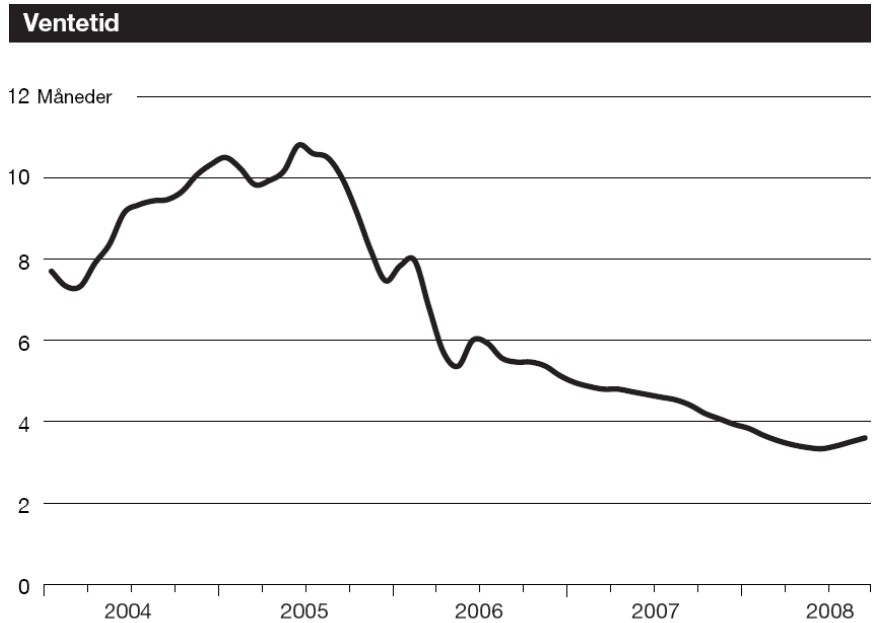
Indberetninger af helbredsbettingede afskedigelser.

Ventetid: Dømte skal i gennemsnit vente under fire måneder på at afsone deres domme

Kort ventetid på at afsone

Den gennemsnitlige tid, der ventes på at afsone en straf, er et udtryk for, hvor god balance der er mellem kapacitet og strafmasse.

Ventetiden er i 2008 på under fire måneder. Det er lavere end i 2007 og væsentligt mindre end i 2005, hvor ventetiden var oppe på 11 måneder i gennemsnit.

Note: Der er anvendt rullende gennemsnit af tre måneder i figuren.

Lille antal venter på fængsel

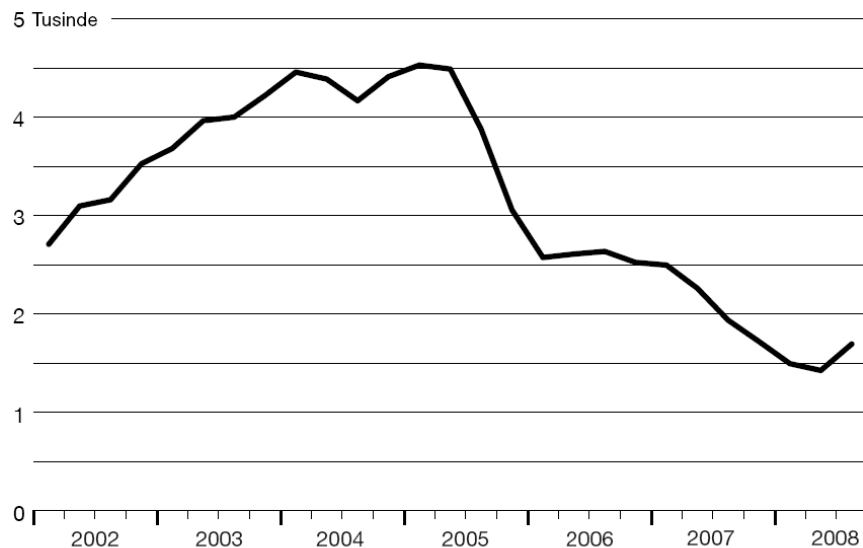
Få venter på at afsone domme

Antallet, der venter på at afsone straf i Kriminalforsorgen, giver et indtryk af, hvor god en balance der er mellem Kriminalforsorgens kapacitet og strafmassen.

Det er i øjeblikket en lille venterkø. Niveauet er markant lavere end i perioden 2003-2005. I 2005 var køen helt oppe på 4.500 personer.

Der er dog sket en lille stigning i løbet af 2008. I tredje kvartal af 2008 var venterkøen på 1.695 personer. Mod 1.496 personer i årets første kvartal.

Dømte, der venter på indsættelse

Note: Statistikken for antallet af ventere er blevet lagt om ultimo 2004. Alle tal i denne figur er udregnet efter den nye metode.

Ifølge Direktoratet for Kriminalforsorgen er det normalt, at "ca. 2.600 dømte venter på indsættelse, blandt andet som følge af de almindelige regler, der gælder om tilsigelsesvarsel og adgangen til at søge om udsættelse med afsoning." (Nøgletal, december 2004, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Straffuldbyrddelseskontoret, Statistiksektionen).

**Udnyttelse af
pladser:
Belægget er på
vej op igen**

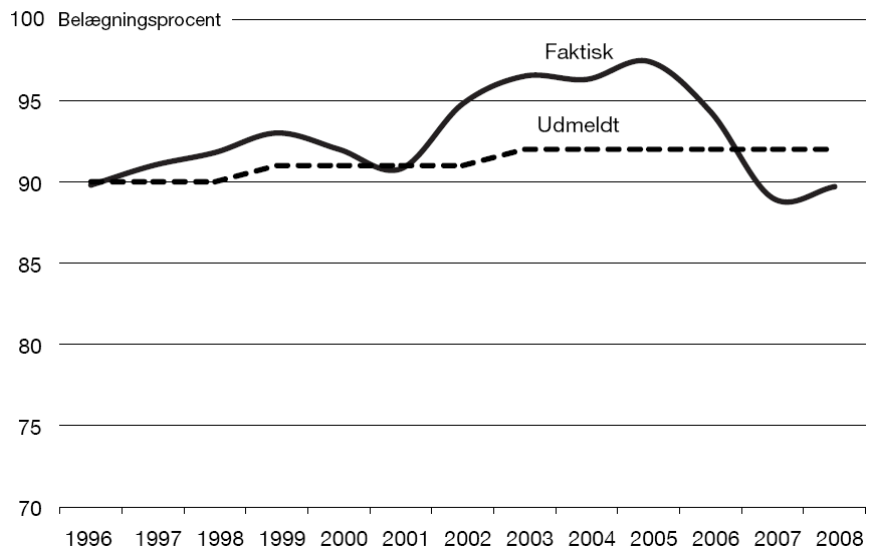
Belægget er steget en smule

Belægget er et udtryk for, hvor mange af Kriminalforsorgens pladser, der bliver udnyttet. Det udmeldte belæg er et udtryk for den besluttede udnyttelse af pladserne.

Sidste år faldet belægget markant, men nu stiger det igen. Det ser ud til at belægningsprocenten i 2008 kommer til at ligge på ca. 90 procent. Mod 89 procent i 2007. Den politiske besluttede udnyttelsesprocent er 92 procent.

I perioden 2002 til 2006 lå belægget på 96 procent i gennemsnit.

Så fyldte er fængslerne

Tallene for 2008 er opgjort for perioden 1. januar til 30. september 2008 og vægtet i forhold til samme periode i 2007.

**Strafmasse:
Markant stort
fald**

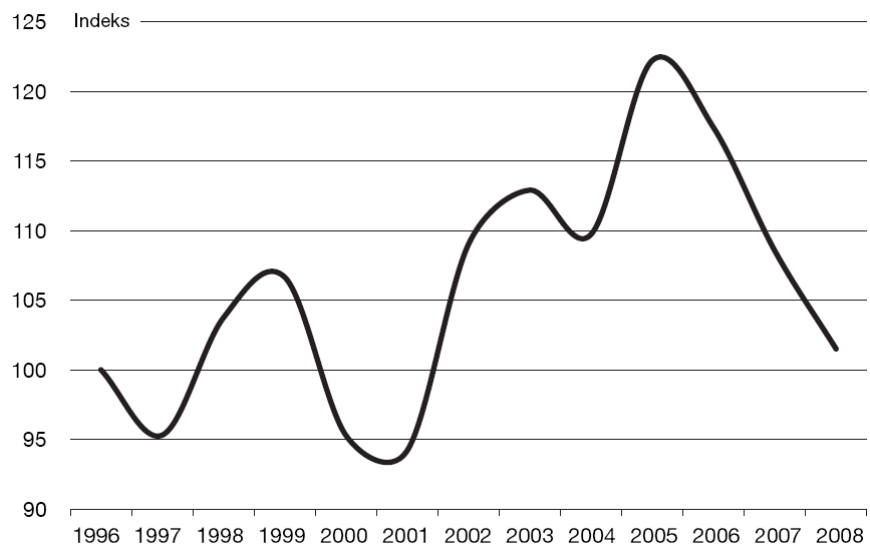
Strafmassen falder fortsat

Den anmeldte strafmasse er et udtryk for, hvor mange måneders dom domstolene har dømt, og den giver dermed en strømpil for, hvilket pres der kommer på systemet.

Strafmassen er i 2008 faldet for tredje år i træk. Det ser ud til, at der vil blive dømt ca. 4.500 års straf for hele 2008.

Til sammenligning var strafmassen 4.800 år i 2007, 5.200 år i 2006 og 5.400 år i 2005.

Strafmassemåneder (index 1996 = 100)

Note: 1996 = 53.297 måneder. Tallene for 2008 er opgjort for perioden 1. januar til 30. september 2008 og vægtet i forhold til samme periode i 2007.

**Arrestanter:
Meget stort
antal arrestanter**

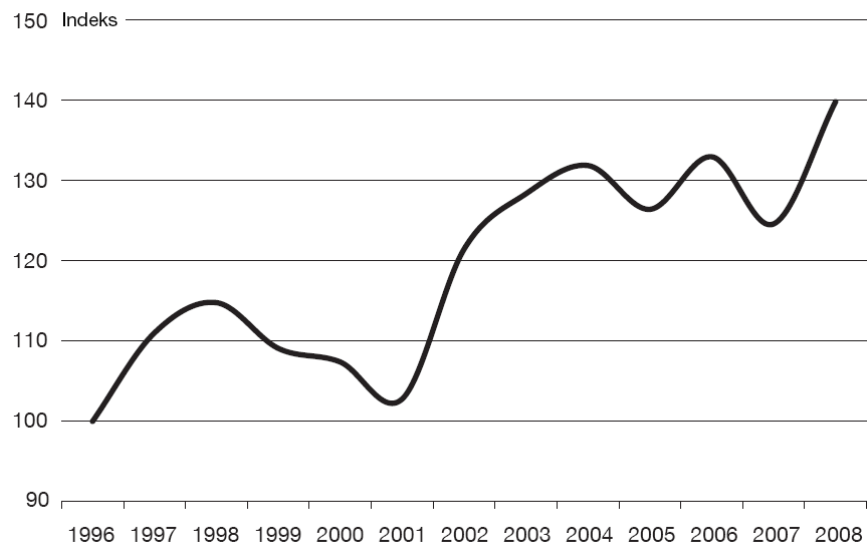
Rekordstort antal varetægtsfængslede

Antal arrestanter er et udtryk for, hvor mange der gennemsnitligt er varetægtsfængslede og afventer en dom. Jo flere arrestanter, desto større efterfølgende pres på arresthusene og fængslerne.

Der har i gennemsnit siddet 1.167 arrestanter i de danske arresthuse i 2007 hver dag. Det er 12 procent flere end i 2007.

Antallet af varetægtsfængslede er dermed rekordhøjt. Niveaulet er 40 procent højere end i 2001.

Udvikling i antal arrestanter (index 1996 = 100)

Note: 1996 = 826 arrestanter i gennemsnit. Tallene for 2008 er opgjort for perioden 1. januar til 30. september 2008.